

امارت اسلامی افغانستان
وزارت صحت عامه

د افغانستان اسلامي امارت
د عامي روغتيا وزارت

د پالیسي او پلان لوی ریاست
د تقنین او حقوقی آمریت

لایحه ایجاد کلینیک های خصوصی دندان

1445-2-14

فصل اول احکام عمومی

منظور ترتیب

ماده اول :

این لایحه در روشنائی احکام ماده (52) مقررہ مراکز صحتی خصوصی با رعایت احکام شرعی اسلامی فقہ حنفی، با رعایت کامل و تحقق فرمان شماره (9) مورخ 1444/3/28 عالیقدر امیرالمومنین حفظہ اللہ برای ایجاد کلینیک های خصوصی دندان ترتیب و تسوید گردیدہ است.

اهداف

ماده دوم :

اهداف این لایحه عبارت اند از :

- 1- ایجاد و معیاری ساختن کلینیک های دندان طبق معیارات وزارت صحت عامہ.
- 2- تنظیم و بلند بردن کیفیت خدمات صحتی مربوط بہ کلینیک های دندان در کشور.

اصطلاحات

ماده سوم

اصطلاحات آتی در این لایحه مفاهیم ذیل را افادہ مینماید:

- 1- کلینیک های خصوصی دندان : جایی است کہ در آن آگاهی عامہ، تشخیص، وقایہ و تداوی امراض مربوط بہ جوف دهن و دندان برای مریضان خارج بستر در آن صورت میگیرد.
- 2- کلینیک های سراپا خصوصی دندان : مکانی است کہ دارای بخش های معالجه جوف دهن و دندان، دواخانہ، اکسری (OPG،CBCT) و لابراتوار درجہ سوم شامل می باشد.
- 3- ستوماتولوگ (داکتر دندان) : بہ آن شخص اطلاق میگردد کہ در یکی از پوهنتون های داخلی ویا خارجی پوهنجی ستوماتولوژی عمومی بہ سوپہ (BDS/DDS/DMD/MD) تحصیلات خویشرا بہ پایان رسانیدہ و همچنان دیپلوم شان از طرف وزارت تحصیلات عالی تایید وجواز فعالیت وزارت صحت عامہ را دریافت نمودہ باشد.
- 4- متخصص ستوماتولوژی : بہ شخصی گفته میشود کہ دورہ تحصیلی ستوماتولوژی خویشرا تکمیل نمودہ و بعد از آن در یکی از پوهنتون ها ویا شفاخانہ های معتبر داخلی ویا خارجی در یکی از رشته های مخصوص ستوماتولوژی تخصص نمودہ و دیپلوم تصویب شدہ خود را از وزارت صحت عامہ بدست آورده باشد.

5- ماسترستوماتولوژی: به شخصی گفته میشود که دوره تحصیلی ستوماتولوژی خویشرا تکمیل نموده و بعد از آن در یکی از پوهنتون های معتبر داخلی و یا خارجی در یک رشته ستوماتولوژی دوره ماستری خویشرا به پایان رسانده باشد و دیپلوم آن از طرف وزارت تحصیلات عالی تایید گردیده باشد.

6- دوکتورا ستوماتولوژی (PHD): به شخصی گفته میشود که دوره تحصیلی ستوماتولوژی خویشرا تکمیل نموده باشد و بعد از آن ماستری و به تعقیب آن در یکی از پوهنتون های معتبر داخلی و یا خارجی در یک رشته ستوماتولوژی دوره دوکترا خویشرا به پایان رسانده و دیپلوم دوکتورا آن از طرف وزارت تحصیلات عالی تایید گردیده باشد.

7- داکترکادری ستوماتولوژی: به شخصی گفته میشود که بعد از تکمیل دوره تحصیلی ستوماتولوژی در یکی از پوهنتون های دولتی و یا خصوصی ایفای وظیفه مینماید و همچنان یک رتبه کدر علمی را بدست آورده باشد { رتبه ان از طرف وزارت تحصیلات عالی تایید گردیده باشد.

8- پروتیزین دندان: به شخصی گفته میشود که بعد از فراغت صنف دوازدهم از طریق امتحان کانکور معرفی و حداقل مدت دو سال دوره تحصیلی خویشرا در رشته پروتیز دندان تکمیل نموده باشد همچنان امتحان امارتی را موفقانه سپری نموده باشد. پروتیزین میتواند صرف در لابراتوار دندان سازی ایفای وظیفه نموده و صلاحیت ساخت دندان را روی مدل دارد ولی حق معالجه و تجویز نسخه را ندارد.

9- کار آموز: محصلین برحال پوهنځی ستوماتولوژی (دوره تدریس یا ستاژ) میتوانند جهت آموختن کار عملی با داکتر که جواز دارد منحيث مشاهد و ناظر بعد از تائیدی پوهنځی مربوطه را دارند. ولی حق معالجه و تجویز نسخه را ندارد.

فصل دوم

شرایط ایجاد کلینیک های خصوصی دندان

ماده چهارم:

اشخاص حقیقی و حکمی داخلی و یا خارجی که کلینیک دندان را ایجاد می نمایند تابع شرایط ذیل می گردد:

1- اكمال سن هجده (18) سالگی برای اشخاص حقیقی

2- عدم محکومیت به جرم و جنایت

3- از پوهنځی ستوماتولوژی فارغ گردیده باشد.

- 4- سپری نمودن Exit Exam شورای طبی افغانستان.
- 5- داشتن جواز فعالیت.
- 6- ستوماتولوگ (داکتر دندان) میتواند جواز کلینیک را اخذ نماید که هم مالک و هم رئیس کلینیک باشد.
- 7- شخص سرمایه گزار میتواند جواز فعالیت کلینیک دندان را اخذ نماید در صورت که مسئول کلینیک داکتر دندان باشد.
- 8- برای یک شخص اضافه از یک جواز فعالیت داده نمی شود.
- 9- برای دریافت نمودن جواز فعالیت درخواست نامه همراهی تمام اسناد به شعبه مربوطه سپرده شود.
- 10- داشتن جواز فعالیت الزامی بوده و بدون اخذ جواز فعالیت آغاز نمودن کار و یا سپردن جواز به شخص دیگری و یا هم با جواز شخص دیگر فعالیت نمودن قانوناً تخلف پنداشته میشود. اشخاصی که ستوماتوگ نیستند و خواهان تاسیس کلینیک یا شفاخانه ستوماتولوژی هستند مکلف اند در زمان اخذ جواز به مرجع مربوطه یک تن ستوماتولوگ را با جواز فعالیت ایشان حاضر نمایند و در کلینیک مربوطه تنها شخص ستوماتولوگ باید خدمات تداوی را عرضه نماید.
- 11- کلینیک های خصوصی حق ندارند که در ساعات رسمی آنعده داکتران را که در سکتور عامه کار میکنند به کار بگمارند.
- 12- سرمایه گزار که دارنده جواز است میتواند که در لوحه ها ، نسخه ها ، مهرها و اعلانات خود اسم خویش را بطور پیشوند و یا پسوند قبل و یا بعد از کلمه کلینیک استفاده نماید در صورتیکه ستوماتولوگ کدام اسم و نشان مخصوص را برای کلینیک خویش انتخاب مینماید بخاطر بدست آوردن امتیازات آن از مرجع مربوطه اسناد خویش را طی مراحل نماید.
- 13- هریک از داکتران میتواند در یک وقت دو الی سه اسپستانت داشته باشد تا برایشان چگونگی کار را بیاموزانند. ولی اسپستانت نمی تواند مریض را معالجه و تداوی نماید.
- 14- باید در هر شفت برای هریک از ستوماتولوگ فعال چهار نوع (HBS/HCV/HIV/Normal) سیت ها و یا وسایل یکبار مصرف شده معقم وجود داشته باشد.

فصل سوم

مشخصات کلینیک خصوصی ستوماتولوژی

ماده پنجم :

- (1) تجهیزات کلینیک خصوصی ستوماتولوژی مطابق به چک لست که ضمیمه این لایحه می باشد اعیار گردد.
- (2) نوعیت عرضه خدمات صحی مطابق شرایط مندرج جواز عیار شده باشد.
- (3) محل زنانه و مردانه برای خدمات کلینیکی بطور جداگانه موجود باشد.
- (4) موجودیت اطاق معاینه و تداوی.
- (5) اطاق پایواز و جای کار از هم جدا باشد.
- (6) اطاق های کلینیک باید کاشی شده باشد.
- (7) کلینیک باید دارای تشناب (حد اقل دست شوی) باشد.
- (8) کلینیک باید دارنده یک رهنما یا ریسپشنست باشد.
- (9) کلینیک باید دارای یک سیستم مناسب تهویه (Ventilation) باشد.
- (10) درکلینیک باید اوتوکلاف کلاس B,N,S موجود باشد.
- (11) جهت تعقیم نمودن وسایل سه مواد (کلورین، دیترجنت، آب پاک) و ظروف فعال باید موجود باشد.
- (12) جهت محفوظ نگه داشتن اشیاء تیز Safety box باید موجود باشد.
- (13) ساحه کار بعد از خارج شدن مریض با انتی سپتیک و قسمت های یونت که با مریض ویا داکتر در تماس است همراهی انتی سپتیک پاک گردد.
- (14) برای حفظ بدن داکتر وسایل محافظتی مانند ماسک، عینک، لباس، دستکش و سرباپی مخصوص کار داشته باشد.
- (15) داشتن وسایل و ضروریات جهت کنترول حالات عاجل مانند:
 - 1- موجودیت آله فشار
 - 2- موجودیت بالون اکسیجن
 - 3- برای انتقال مریض عاجل موجودیت تسکریه
 - 4- موجودیت ادویه جات عاجل

5- موجودیت ماشین سکشن.

(16) در صورت موجودیت ایکسری IOPA وسایل محافظتی مانند چپن سربی ، دستکش وعینک باید وجود داشته باشد.

(17) وسایل یک بار مصرف مانند دستکش، تیوب های سکشن وغیره نباید بار دوم استفاده شود. استعمال یک کارپول برای چند مریض جواز ندارد و برای هر مریض فرزند عوض شود و هندپیس و فرزند تعقیم شده استفاده گردد.

(18) آرشیف مریضان : داشتن یک کتابچه ویا دیتابیس منظم که در آن تمام اسناد و اوراق مربوط به تداوی مریض ومراجعین موجود باشد.

(19) داکتر دندان مکلف است که آرشیف مراجعین و مریضان خویشرا حداقل برای سه سال نگهدارد.

(20) در صورت درخواست مریض یا مسولین صحتی یک کاپی آوراق واسناد مریض در طول 72 ساعت در اختیار اشخاص مذکور قرارداده و اصل آنرا با خود نگهدارد.

حق الامتیاز (فیس جواز)

ماده ششم :

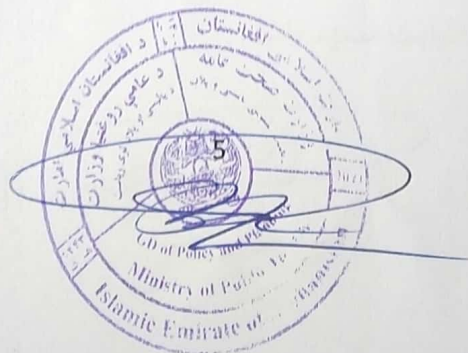
(1) کلینیک های دندان به اساس فی یونت مبلغ ده هزار (10000) افغانی جواز فعالیت پرداخت نمایند. در صورت ازدیاد هر یونت مبلغ ده هزار (10000) افغانی پرداخت گردد. اگر از ده (10) یونت یا بیشتر از ده (10) یونت داشته باشند مبلغ یک صد هزار (100000) افغانی پرداخت گردد.

(2) در صورت ایجاد کلینیک سراپا دندان مطابق به حکم ماده ششم فقره (4) تعدیل و ایزاد در برخی از مواد مقررہ مراکز صحتی خصوصی دارای شماره مسلسل 1136 مورخ 1393/3/14 ذیلاً تضمین و حق الامتیاز اخذ گردد:

1- مبلغ پنجصد هزار (500000) افغانی یا معادل آن سند ملکیت بطور تضمین در یکی از بانک های امارت اسلامی افغانستان.

2- پرداخت مبلغ دوصد هزار افغانی (200000) افغانی حق الامتیاز اخذ گردد.

(3) جواز فعالیت کلینیک های دندان هر سه سال بعد با پرداخت 50 % پول جواز فعالیت تمدید گردد.

کسب جواز فعالیت مجدد

ماده هفتم :

- 1- آنعده کلینیک های دندان که قبل از انفاذ این لایحه جواز فعالیت را کسب نموده باشند مکلف اند، مطابق به احکام این لایحه جواز فعالیت خویشرا در خلال شش ماه الی یکسال تجدید نمایند.
- 2- صدور جواز فعالیت از طرف ریاست تنظیم و هماهنگی سکتور صحتی خصوصی وزارت صحت عامه ۱.۱.۱. توزیع گردد.

ماده هشتم :

- 1- درکلینیک دندان علاوه بر عرضه خدمات صحتی دهن و دندان خدمات صحتی دیگر فقط در صورت موجودیت اسناد و جواز فعالیت صورت می گیرد.
- 2- داکتران دندان جهت ارتقاء ظرفیت شان در برنامه های ملی و بین المللی (کدرعلمی، تخصص، ماستری و فیلوشیپ) بطور دوامدار اشتراک نمایند تا بدین طریق به طرزاعمال های جدید درمانی که در جهان عرضه میگردد آشنایی کامل حاصل نماید.
- 3- کنترل و نظارت کلینیک ها درکشور وظیفه ادارات ذیربط وزارت صحت عامه میباشد و مسئولین کلینیک ها مکلف اند تا در حصه مربوط خویش همکاری نمایند.
- 4- در کلینیک برای تمام کارمندان دوسیه های واکسین موجود باشد.
- 5- در کلینیک استعمال سگرت و تمام دخانیات ممنوع است.

فصل چهارم

احکام متفرقه و نهائی

ماده نهم :

- 1- ستوماتولوگ (داکتران دندان) دارنده جواز باید منحیث پرسونل صحتی مستقل متوجه مسولیت های علمی و مسلکی خویش باشد زیرا درمان مریض ارتباط مستقیم با مهارت، ظرفیت، دقت و مسلکی بودن پروسیجرهای درمانی ایشان دارد.
- 2- داکتر باید به اصول اخلاق طبابت متعهد باشد.

6

تأديب

ماده دهم :

در صورت تخلف و تخطی از احکام مندرج این لایحه و سایر قوانین و مقرره های وزارت صحت عامه مطابق به حکم ماده سی و هفتم مقرر مراکز صحتی خصوصی دارای شماره مسلسل ۱۰۸۴ تأديب می گردد.

انفاذ

ماده یازدهم

این لایحه در طی چهار (۴) فصل، یازده (۱۱) ماده و یک ضمیمه تسوید گردیده است که بعد از منظوری مقام عالی وزارت صحت عامه در تمام کشور قابل تطبیق و مرعی الاجرا می باشد.

اعضای کمیته تسوید لایحه :

- ۱- محترم صدیق الله رشتین آمر تقنین و حقوقی ریاست عمومی پالیسی و پلان رئیس مجلس
- ۲- محترم احمد خندان رئیس تنظیم و هماهنگی سکتور صحتی خصوصی بحیث عضو.
- ۳- محترم وکیل محمد وکینز رئیس شفاخانه ستوماتولوژی بحیث عضو.
- ۱- محترم بهزاد علی خان نماینده محترم شورای طبی بحیث عضو.
- ۲- محترم محمد اسماعیل عارفی نماینده محترم ریاست عمومی طب معالجوی بحیث عضو.
- ۳- محترم احسان الله صدیق نماینده محترم ریاست اقتصاد و تمویل صحت بحیث عضو.
- ۴- محترم احمد سالار رئیس اتحادیه دوکتوران ستوماتولوژی بحیث عضو.
- ۵- محترم میاحمد وفا عضو مسلکی تقنین، ریاست عمومی پالیسی و پلان بحیث عضو.
- ۶- محترم احمد منیب صدیقی نماینده محترم ریاست بررسی از تطبیق قوانین صحتی بحیث عضو.

تائید کننده :

پوهندوی دوکتور میرویس احمدزی رئیس عمومی پالیسی و پلان

منظور است

الحاج داکتر قلندر عباد
سرپرست وزارت صحت عامه